

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 1000—; pt. particulari Lei 600—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 400—. În străinătate Lei 1200—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 10—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Velicu**

Sumarul:

Plafon și preț. — Bibliografie. — Calcularea impozitului mobilier la dividende. — Latifundiile criticate de un teoretician al hitlerismului. — Refacerea și ieftinirea creditului. — Situația marilor bănci din țară. — Date economice despre Transnistria. — Bursa. — *Cronica*: Necrolog. Preschimbarea vechilor banenote de 500 și 1000 Lei. Canalul de Suez. — *Convocare*: Banca Centrală pt. Industrie și Comerț s. a., Turda (refugiată din Cluj).

Plafon și preț.

Cu toată sollicitudinea ce o arată guvernul pentru frânarea prețurilor, nu am ajuns încă la acel punct, la care s'ar vedea o realizare apreciabilă a acestor stăruințe. Comerțul, industria și gospodăria particulară duc greul scumpetei. Se spune, că chiar și în Germania, unde până acuma prețurile au rămas în genere bine consolidate, se intenționează o urcare a prețurilor produselor metalurgice.

Noi, cari în primul rând avem în vedere repercusiunile acestor situații asupra băncilor, trebuie să fim conștienți de ele și să le analizăm din punctul nostru de vedere.

În privința aceasta se ivesc două probleme: una a regiei băncilor și alta a mișcării plasamentelor.

Ce privește regia, cea mai importantă și mai interesantă parte este che-

stiunea salarelor și retribuțiilor diverse, căci impozitul cu toată sarcina grea pe care o reprezintă, totuși față de urcarea prețurilor se ține încă în cadre destul de modeste, iar rechizitele de birou de cari băncile au nevoie, nu sunt încă așa de rare.

Problema salarelor și retribuțiilor este și va rămânea pe tapet încă multă vreme. O stabilizare a salarelor se urmărește de toate organele competente ale statului, însă până acuma fără un rezultat durabil, deoarece chestia e în funcție de prețurile mijloacelor de trai și până când prețurile nu sunt stabilizate, nu poate fi vorba nici de stabilizarea salarelor. Ne aflăm deci în această materie într'un cerc vicios din care — după cum susțin unii economiști — nu este eșire, decât în cadrele unui vast spațiu economic unitar. Poate că acest spațiu să fie „Europa Nouă” preconizată de socialismul național german. În acest spațiu zic ei, producția și consumația se va putea armoniza după trebuințele fiecărui stat component, pe lângă o politică de transporturi echivalentă.

Deși înainte cu câteva săptămâni se vorbea la noi, că forurile competente nu mai voesc a rezolva chestia salarelor prin o urcare efemeră, ci prin o indemnizare în natură cu articole de prima necesitate, ca alimente, îmbrăcăminte, încălzăminte, combustibil, etc., totuși azi

vedem, că statul s'a oprit iarăși la vechiul expedient al urcării salarelor. Ce este cauza, că principii cari s'au găsit de bune acum câteva săptămâni, azi s'au abandonat noi nu o putem ști. Poate că s'au ivit dificultăți în privința finanțării; poate că pentru atâtea suferințe de mii de funcționari materialul e greu de găsit — însă faptul e foarte semnificativ.

Soarta funcționarilor particulari este în privința existenței aceeași ca și a colegilor lor din administrațiile statului. Credem deci, că prin analogie și paliativele vor fi aceleași.

Dacă mâinile guvernelor sunt câteodată în multe privințe legate nu numai de considerațiuni interne, dar mai cu seamă de considerațiuni externe la aplicarea principiilor de guvernare găsite ca bune, mâinile băncilor pot fi descătușate de plafonurile și îngrădirile la cari sunt supuse în privința plasamentelor — dacă bine înțeles, forurile superioare permit acest lucru.

Legile în vigoare impun restricțiuni băncilor parte cu privire la dobânzi, parte cu privire la plasamentele clienților sale. Ambele sunt azi obsolete, căci mișcarea prețurilor a anihilat motivele cari au stat în trecut la baza decretării acestor restricțiuni. Ar trebui numai o cercetare sinceră pentru a stabili acest adevăr.

Motivul principal pentru care s'a stabilit un plafon la dobânzile percepute de bănci, a fost scutirea debitorului de a fi exploatat în mod neomenos prin dobânzi și comisioane prea mari. În urma responsabilității Consiliului unei bănci în fața justiției și a contabilității ușor de controlat, măsura aceasta a putut fi aplicată pe toată linia. Urmarea a fost, că prețul banului împrumutat nu s'a putut adapta la prețul mereu crescând al mărfurilor din industrie și comerț. Pe când capitalistul care își investeste banii în acții, nu beneficiază decât de un câștig mediu de 7-8% net, industriașul și comerciantul poate câștiga un multiplu al acestui procent, fără ca acest lucru să fie punibil. Ne întrebăm cu drept cuvânt, unde este aici echitatea? Un procedeu just ar fi, dacă specula nu s'ar înfrâna numai în gestiunea bancară, ci și în comerț, industrie și agricultură.

Referitor la aceasta sunt multe sugestii. Motivul pentru care nu s'a procedat la o riguroasă aplicare a prețurilor, pare a fi dificultatea de control a mărfurilor produse în țară sau importate, și a distribuției lor în comerț. Dacă comparăm posibilitățile de control ale mărfurilor cu posibilitățile de control al banului, dificultatea aceasta iese ușor la iveală.

În primul loc la emisiunea biletelor de bancă, programul statului e fixat dinainte cu privire la cantitatea și acoperirea lor. Controlul se poate face ușor la tipografia, piunițele și sefurile trezoreriei. Cine însă poate controla producția, calitatea și cantitatea mărfurilor existente în țară? În acest scop ar trebui o organizație foarte vastă costisitoare, minuțioasă, pricepută și înainte de toate cinstită. Și cu toate acestea, așa ne învață teoria, că s'ar putea face.

Este de sine înțeles, că pentru ajungerea acestui scop organizarea agriculturii, comerțului și industriei ar trebui transformată în mod radical. Pe oareșoare baze, ca sindicate, cooperative, bresle sau alte asociațiuni, comerțul și industria ar trebui grupate din nou. Mărfurile de gros și de prima necesitate ar trebui standardizate și producția limitată după consumul arătat de statistici, sau de nevoile de export ale statului. Firmele individuale ar trebui reunite în vreuna din asociațiunile sus amintite. Mărfurile ar trebui depozitate în magazii, sortate și prevăzute cu prețuri fixe. Un inventar întocmit atât la înmagazinare, cât și la ieșirea din magazii ar arăta totdeauna stocul existent. Producția bunurilor și dotarea acestor magazii cu mărfuri s'ar face după necesitățile locale. Acestea odată satisfăcute, ar urma continuarea producției pentru export. Statului îi incumbă sarcina de a găsi de bușeuri și de a activa exportul în cadrele unor convențiuni vamale echitabile. În felul acesta surplusul producției nu ar apăsa prețurile în intern ci s'ar scurge în străinătate. S'ar crea deci un plafon al producției și al prețurilor, întocmai ca la bănci plafonul de emisiune și al dobânzilor. Este evident că acești doi factori, marfă și ban, trebuie să fie în condiții similare, căci altfel echilibrul economic se răstoarnă și trebuie să

asistăm la crize dăunătoare ca în zilele noastre.

Că sistemul acesta de plafonare ar trebui să fie o alcătuire elastică, menită a ține cont de trebuințele actuale, o putem constata și din măsurile luate de Ministerul Economiei Naționale, cu privire la majorarea plasamentelor ce le poate primi o bancă în formă de depuneri. Suma inițială a fost fixată la de 9-ori mai mare ca capitalul băncii plus rezervele ei. De atunci cota aceasta s'a mărit. Legea prevede și la capitalurile băncilor o limită, categorisindu-le după orașe și sate. Nici firmele comerciale și industriale nu ar trebui să aibe voie a se înmulți după plac, ci ar trebui supuse unor norme de necesitate. S'ar evita astfel înmulțirea ca ciupercile a unor firme individuale cari nu fac altceva decât să scumpească piața.

Din statisticele ce le avem, rezultă o afluență chiar considerabilă, de circa 4 miliarde Lei, la depunerile din bănci pe timpul dela 1. VIII. 1941—1. VIII 1942. Va veni în curând timpul, când băncile în urma plafonului sus amintit, vor fi nevoite a refuza primirea de alte depuneri. Atunci ce rost vor mai avea nizașele statului ca prin reduceri de taxe și impozite, să favorizeze afluența capitalurilor spre bănci, pentru a împiedeca tezaurizarea la ciorapi și la saltea? Remediul ar fi o nouă revenire asupra plafonării depunerilor.

Neajunsurile amintite, presupunem cu drept cuvânt, că sunt cunoscute forurilor competente cari poate nu au nevoie de sugestii din altă parte. Dar noi cei din provincie, cari nu stăm așa de aproape de izvoarele de informațiuni, totuși trebuie să ne punem cu nedumerire justă întrebarea, pentruece nu putem stăvili urcarea infinită a prețurilor, când în alte țări se poate face acest lucru.

MERCATOR.

BIBLIOGRAFIE: Semproniu Lupaș, prof. la Academia Comerțială din Cluj-Brașov; broșura sa despre

„Problema unui impozit excepțional pe beneficiile de războiu“.

Broșura este binevenită în momentul de față, când atâta se ventilează chestia stopării prețu-

rilor și găsirea de noi surse pentru finanțarea războiului.

Autorul este de părere că neputându-se face în scopul unei susțineri a vieții economice impurmuturi externe, acestea apasă exclusiv contribuabilul din limitele țării. Sarcinile fiscale mereu crescând cer noi surse impozabile. Sistemul nostru actual de impunere e însă bazat pe norme antebelice, și până la sfârșit nu va putea da randament suficient, deoarece împrejurările s'au modificat profund prin creșterea excesivă a prețurilor.

Variațiunea prețurilor mai cu seamă în raport cu salariile, crează o conjunctură deosebit de favorabilă pentru anumite activități economice cari scapă sistemului nostru fiscal. Truda organelor noastre pentru controlul și frânarea prețurilor s'a dovedit de tot infructuoasă. Chiar și statul s'a desavuat pe sine în această privință, urcând prețul diferitelor articole de monopol. Înainte de a se face acest lucru, ar fi trebuit căutate noi elemente impozabile în rândurile acelor cari se bucură de beneficii anormale, nejustificate decât doar de conjunctura de războiu.

Fără de acestea, alte îndelungate, cum ar fi comerțul bancar, lucrează cu un rezultat defictar deși în bilanț apar cifre beneficii, dar de fapt nu sunt, deoarece sunt un rezultat al deprecierei monetei. Fără de această modificare în structura economiei românești, sistemul nostru de impunere apare ca profund inadecuat.

Comparând prevederile bugetare pe ultimele trei exerciții, autorul ne dă următorul tablou în milioane Lei:

Exercițiul:	1940/1	1941/2	1942/3
Clădiri	660	1.200	1.000
Valori mobiliare	730	850	1.200
Comerț și ind.	1.640	2.000	1.600
Salare	2.300	4.200	8.300
Profesional	270	240	165
Supracotă	1.340	750	400

Din acest tablou ar rezulta că situația salariilor s'ar fi ameliorat în scurtul timp de doi ani în mod ultimor, pe când comerțul și industria ar fi pe dric. De fapt situația e tocmai inversă, și destul de tristă pentru organele fiscalului, căci dau dovada că numai acolo sunt la îndăjtime unde controlul venitelor nu prezintă nicio dificultate, pe când venitele enorme din comerț și industrie scapă, cu sau fără voia și știința organelor fiscale, unei juste impuneri.

Defectuoșitatea sistemului nostru de impunere este deci evidentă dat fiind că beneficiile substanțiale cari se realizează datorită urcării prețurilor, rămân neimpuse.

Autorul critică apoi inechitabila repartitie a impozitelor asupra diferitelor clase sociale și faptul că în urma defectuoșității sistemului tocmai acelea beneficii scapă neimpuse care sunt datorite exclusiv conjuncturii de războiu.

Impozitul pe aceste beneficii autorul nu-l consideră de un caracter de periodicitate, ci de unul excepțional, pentru o singură dată. Nu e un impozit asupra unor beneficii în sensul curent al cuvântului, ci o prelevare asupra plusvalutei rezultată pe urma creșterii prețurilor. Această prelevare nu se reînnoiește, decât dacă o nouă urcare de prețuri duce la creerea unei noi plusvalute.

Impozitul preconizat trebuie suportat de orișicine, indiferent de profesie sau mod de activitate, care în conjunctura actuală a realizat beneficii extraordinare. Acest beneficiu nu e identic cu acela pe care îl întâlnim în contabilitate. El este orice augmentare de valoare care depășește limita unei augmentări socotite normale. Chiar și acela sunt impozabili care nu au dezvoltat nicio activitate, dar dețin bunuri a căror valoare — dată fiind conjunctura — a crescut dincolo de limita creșterii normale. În categoria aceasta cade bunăoară o casă care azi nu aduce venit mai mare ca înainte cu doi ani, însă a cărei valoare a crescut în urma plusvalutei.

Punctul de plecare pentru plusvalută, autorul îl fixează pe data de 1 Sept. 1939 — cu toate că ar putea fi luate ca punct de reper și alte date.

S'a luat însă de bază 1 Sept. 1939 și din motivul că dela data aceasta începe o creștere anormală a circulației fiduciare, datorită deprecierii valutare. Autorul dă mai multe tablouri sinoptice în sprijinul tezei sale.

Pentru stabilirea impozitului, autorul construiește în baza acestor tablouri diferiți coeficienți aplicabili la diferite cazuri în ipoteză.

Declarația de impunere se va face de către contribuabil în felul acela, că pentru data la care se face declarația, stabilește el valoarea obiectului impozabil, iar pentru data de reper dela 1 Sept. 1939 trebuie să aducă dovezi justificative (impunerea fiscală; contracte de vânzare-cum-părare, de arîndă, chirie, etc.), după cum e cazul.

În principiu cota de impunere va fi cu mult mai mare ca cota impozitelor periodice, fiindcă plusvaluta nu e fructul unei osteneți sau al unei priceperi deosebite, ci fructul unei împrejurări pe care nu beneficiarii plusvalutei l-au creat.

Broșura d-lui profesor S. Lupaș militează în favorul celor greu impuși — cum ar fi sala-

rații — și cu drept cuvânt preconizează o modificare a sistemului nostru de impozite care lasă o ușă larg deschisă evădării dela suportarea sarcinilor statului a odtoasei clase de profitori ai războiului.

E. V.

Calcularea impozitului mobilier la dividende.

Dispozițiile Ministerului de Finanțe.

Comunțăm mai jos calculul impozitului asupra *Dividendelor*, după ziarul „Argus“.

1. Cota de 20% pentru persoane fizice și 15% pentru persoane juridice.

A) Persoane fizice.

1. Necelibatari.

Ventul brut taxabil se obține prin înmulțirea venitului net cu coeficientul de 1.25.

Calcul:

$$\begin{array}{r} 80 \dots\dots\dots 100 \\ 100 \dots\dots\dots \times \\ \hline 10000 : 80 = 1.25 \end{array}$$

Aplicațiunea: venitul net de Lei 1.000.000 devine brut de Lei 1.250.000 la care aplicând cota de impozit de 20% revine impozit Lei 250.000 și deci venit net de Lei 1.000.000—

2. Celibatari.

Cota: $20 + 10\%$ maj. = 22% .

a) Ventul brut taxabil până la Lei 50.000— se obține prin înmulțirea venitului net cu coeficientul de 1.282 051 pentru venitul net până la Lei 39.000 —

Calcul:

$$\begin{array}{r} 78 \dots\dots\dots 100 \\ 100 \dots\dots\dots \times \\ \hline 10.000 : 78 = 1.282.051 \end{array}$$

Aplicațiune: venitul net de Lei 10.000— devine brut de Lei 12 820 la care aplicând cota de impozit de 22% revine impozit de Lei 2820 și deci venit net de Lei 10.000 —

b) Cota de $20 + 20\%$ maj. = 24% .

Ventul brut taxabil până la Lei 100.000 se obține prin înmulțirea venitului net cu coeficientul de 1.315.789 pentru veniturile neto până la Lei 76.000—

Calcul:

$$\begin{array}{r} 76 \dots\dots\dots 100 \\ 100 \dots\dots\dots \times \\ \hline 10.000 : 76 = 1.315.789 \end{array}$$

Aplicațiune: Venitul net de Lei 60.000 devine venit brut de Lei 78.947 la care aplicând cota de impozit de 24% revine impozit Lei 18.947 și deci venit net de Lei 60.000.—

c) Cota $20 + 40\%$ maj. = 28% .

Venitul brut taxabil până la Lei 200.000.— se obține prin înmulțirea venitului net cu coeficientul de 1.388.888 pentru veniturile nete până la Lei 144.000.—

Calcul:

$$\begin{array}{r} 72 \dots\dots\dots 100 \\ 100 \dots\dots\dots \times \\ \hline 10.000 : 72 = 1.388.888 \end{array}$$

Aplicațiune: Venitul net de Lei 120.000 devine brut de Lei 166.666 la care aplicând cota de impozit de 28% revine impozit Lei 46.666 și deci venit net de Lei 120.000.—

d) Cota de $20 + 45\%$ maj. = 29% .

Venitul brut taxabil până la Lei 500.000.— se obține prin înmulțirea venitului net cu coeficientul de 1.408.450 pentru veniturile nete până la Lei 355.000.—

Calcul:

$$\begin{array}{r} 71 \dots\dots\dots 100 \\ 100 \dots\dots\dots \times \\ \hline 10.000 : 71 = 1.408.450 \end{array}$$

Aplicațiune: Venitul net de Lei 300.000 devine venit brut de Lei 422.535 la care aplicând cota de impozit de 29% revine impozit Lei 122.535 și deci venit net de Lei 300.000.—

c) Cota de $20 + 50\%$ maj. = 30% .

Venitul brut taxabil peste Lei 500.000 să obțină prin înmulțirea venitului net cu coeficientul de 1.428.571.—

Calcul:

$$\begin{array}{r} 70 \dots\dots\dots 100 \\ 100 \dots\dots\dots \times \\ \hline 10.000 : 70 = 1.428.571 \end{array}$$

Aplicațiune: Venitul net de Lei 500.000 devine venit brut de Lei 714.285 la care aplicând cota de impozit de 30% revine un impozit de Lei 214.285, deci venit net de Lei 500.000.

B) Persoane juridice care nu suportă impozitul supracotă :

Venitul brut taxabil se obține prin înmulțirea venitului net cu coeficientul de 1.176.470.

$$\begin{array}{r} 85 \dots\dots\dots 100 \\ 100 \dots\dots\dots \times \\ \hline 10.000 : 85 = 1.176.470 \end{array}$$

Aplicațiune: Venitul net de Lei 1.000.000 devine venit brut de Lei 1.176.470, la care aplicând cota de impozit de 15% revine impozit Lei 176.470, deci venit net de Lei 1 mil.

Latifundiile criticate de un teoretician al hitlerismului.

Profesorul de economie politică la Școala Supertoară de Comerț din Lipsca, *Dr. Carol E. Thalheim*.

(In ediția: Economie-politică, în expuneri speciale, broșura XI: „Politica agrară”, în „Bibl. Reclam”. Lipsca).

...„Cu intrarea triumfală a ideii de libertate din sec. XVIII și XIX a bătut și ceasul formării agrare vechi „feudale”. După cum pentru populația dela oraș au fost cuvintele fermecate ale timpului celui nou: *libertatea industrială*, așa au fost la țară cuvintele: *eliberarea țărănească*.

Au fost de rezolvat două mari probleme: țărănul trebuia să ajungă liber din punct de vedere juridic și trebuia să câștige stăpânirea nestăvilită a petecului de pământ lucrat de dânsul“.

„Războiul mondial și cele ce au urmat după el, au scos la iveală și în agricultura Germaniei și a lumii schimbări foarte adânci. În întreaga Europa estică și sud-estică s'a schimbat aproape cu desăvârșire compoziția proprietății și — în parte — și compoziția conducerii, printr'un proces de prefacere într'adevăr revoluționar: în aproape toate țările „Europel de mijloc”, dela Finlanda până la România, a fost nimicită cu totul sau a fost tare dată înapoi, prin reforme agrare radicale, marea proprietate, câtă vreme în Uniunea Sovietică se face încercarea tocmai diametral opusă, din partea stăpânitorilor încrezători, orbi, în îndreptățirea dogmelor marxiste despre superioritatea conducerii în mare, și în privința agriculturii: „colectivizarea agriculturii”, *va-să-zică*: delăturarea din principiu a proprietății individuale țărănești. De pe acum se poate spune că reușita încercării acesteia este foarte problematică. Conducerea individuală pătrunde, nu numai în Europa estică și sud-estică, ci și în numeroase alte țări ale lumii — condiționată, parte de însăși relațiile economice, parte din cauza dispozițiilor luate de colonizări de ale statului; — conducerea individuală și nu conducerea marilor proprietăți va fi cea mai însemnată formă agrară de producție a viitorului“.

Construcția socială a unui popor trebuie deci să fie influențată *defavorabil* din partea unor

marilor proprietari masive, de care este dependentă o mare parte a populației dela țară, în privința agricolă — defavorabilă, nu numai atunci când gospodărirea acestor mari proprietari se întâmplă cu formele conducerii centrale, în mare, și când marea majoritate a celor ce trăiesc pe urma agriculturii este dependentă, atât economic, cât și din punct de vedere social — ei și atunci, mai cu seamă chiar în deosebită măsură atunci, când marea proprietate în forma arândării este gospodărită împărțită fiind în moșii mai mici, de țărani-arendăși, independenți economic, dependenți însă din punct de vedere social. Deosebit de îngrijorătoare urmări sociale aduce marea proprietate atunci când se arată în forma *latifundiilor*. Înțelegem sub latifundiu complexe de moșii, care sunt atât de mari, încât nu mai este cu puțință o gospodărire unitară numai din partea posesorului.

...Înainte de război exista în Germania o legătură a proprietății și a dreptului de moștenire la marea proprietate agrară numai pentru o parte a marilor proprietari, a așa numitelor „*fideicomise*“. Acestea erau moșii familiare cu proprietate condiționată, care treceau, neîmpărțite asupra unui singur moștenitor. Nu aveau voie să fie vândute și de regulă nici nu puteau fi împovărate, respectiv numai în urma unor condiții speciale. „*Fideicomisele*“ se numeau „*majorate*“ dacă treceau asupra celui mai tânăr din urmașii îndreptății la moștenire al posesorului actual.

„Din punctul de vedere al economiei sociale erau „*fideicomisele*“ într-atât de îngrijorătoare, încât serveau în mare parte la menținerea proprietăților latifundiare, va să zică a formei marii proprietăți care da prilej mai des la critică... Cu art. 155 al constituției dela Weimar s'a hotărât desființarea (juridică) a „*fideicomiselor*“, — dar condițiile de ducere în îndeplinire aduc cu ele ca desființarea aceasta să se înlățească în decursul unui lung restimp.“

...„Se poate constata, în general, în epoca de după război, o tendință lămurită de dare înapoi, voință, a marii proprietăți și anume mai întâi de toate din cauza ducerii în îndeplinire a reformelor agrare, în numeroase țări și în foarte diferite forme. Că — în deosebi — în țările „Europel de mijloc“ care mai înainte se numărau, în preponderență, la teritoriile cu mari proprietari, s'a îndeplinit nu numai o reformă agrară, ci o adevărată revoluție agrară, este a se atribui mai cu seamă faptului că aici a fost marea proprietate în preponderență în mâinile unei minorități etnice (așa în Estonia și Letonia în mâini germane-baltice, în Lituania în mâini polone, în Transilvania în mâini maghiare). În Rusia este singur

„statul marele proprietar și cel ce dă de lucru. Este tocmai tendința opusă celei care zăce, la baza, politicii agrare a național-socialismului (german). Pentru național-socialism însemnează prima supremă menținerea unei țărâni, independente, legate de g'le“.

Dr. H. P. P.

Refacerea și ieșirea creditului.

De când au început războaiele mondiale, rubrica aceasta o vedem mereu colportată prin ziare și reviste. Cea mai nouă acțiune în materia din titlu, este demersul „Uniunii Generale a Industriașilor din România“ (U. G. I. R.) sub forma unui „documentat memoriu, adresat forurilor competente.“

Ce se cere în acest memoriu ?

1. Sportrea reescontului pentru „Societatea Națională de Credit Industrial“ și pentru celelalte bănci. În schimb acestea vor fi obligate să mențină creditele actuale și să acorde noul credit pentru industrii.

2. Ușurarea pieței financiare prin obligarea principalelor instituțiuni de credit de a primi la lombardare titlurile împrumutului înzeștrării, și a taloanelor fracționare ca plată în impozit.

3. Reduceri de impozite și taxe cu care sunt grevate de prezent creditele și dobânzile lor.

În afară de noul desiderat al industriei cu privire la noul favoruri.

Industria a fost și până acum copilul alintat al tuturor guvernelor. Dar dacă se cere dela bănci o nouă sforțare financiară, cu drept cuvânt întrebăm și noi, că băncile ce folose vor avea în urma acestor sforțări, căci cu piașonul de dobânzi actual, băncile nu sunt ademenite pentru noul credit.

Câtă vreme industria încasează beneficii enorme de pe urma creditelor acordate de bănci, acestea sunt puse la un regim mașter de restricțiuni care ar trebui ușurat. E. V.

Situația marilor bănci din țară.

— Depunerile au sporit în decurs de un an cu peste 4 miliarde de Lei. —

Din datele adunate până acum, rezultă, că situația băncilor comerciale din țară prezintă unele schimbări, față de cea din trecut.

În afară de adevăr, pentru băncile cu un capital mai mare de Lei 60 milioane (în număr de

17) bilanșurile au arătat la 1 August 1942, față de 1 August 1941 (în mil Lei):

Pasiv:	1 Aug. 1942.	1 Aug. 1941.
Capital	2.739	2.500
Rezerve	934	837
Alte rezerve	1.058	807
Depuneri	8.432	4.177
Creditori	19.534	14.514
Reescont	3.931	3.364
Div. dobânzi și câștiguri	1.579	1.091
Activ:		
Casa	7.694	5.946
Disp. la bănci	1.150	1.063
Hârtii de valoare	3.253	3.683
Portofoliu	5.665	4.211
Debitori	18.371	9.815
Participări	562	623

Din cifrele de mai sus se poate constata lichiditatea marilor bănci, care au avut la dispoziție numerar și hârtii ușor lichidabile de peste 12 miliarde Lei.

De altă parte, e de relevat creșterea masivă a cifrei depunerilor și creditorilor, care împreună cu reescontul au atins aproape 32 miliarde Lei, ceea ce a permis o repartiziție mai mare de credite decât în 1941.

Într'adevăr, debitorii portofoliului și participările au crescut în decursul ultimului an dela cea. 14 miliarde la 24 miliarde Lei.

Dr. S.

Date economice despre Transnistria.

După ultimele statistici întocmite, Transnistria are o suprafață de cea 40.000 Km.² din care:

Teren arabil	2.783.711 ha. adică 69,47%
Fânețe	46.844 ha. adică 1,10%
Pășuni	290.183 ha. adică 7,25%
Viș	42.094 ha. adică 1,13%
Livezi	44.247 ha. adică 1,13%
Păduri și perdele de protecție	219.254 ha. adică 5,59%
Băiți, heleștee	157.473 ha. adică 3,96%
Vetre de saf	157.537 ha. adică 3,87%
Terenuri neproduc-tive	258.996 ha. adică 6,40%

Populația actuală este de 2.500.000 locuitori, ceea ce revine la 58 locuitori la km.², față de

3.236.226 cifră dată de statisticele mai vechi. Populația transnistriană este repartizată în:

72 cătune
2.468 sate
1.261 cătune rurale
18 suburbii
15 orașe
2 municipii.

Dr. S.

Bursa

Mișcarea pe timpul dela 22. X—10. XI 1942.

Prima săptămână a ciclului a pornit cu tendință bine susținută atât în compartimentul rentelor cât și al acțiunilor.

Urcări de cursuri mai simțitoare au înregistrat: „Mica dela 1255 la 1300— „S. R. D.“ dela 3750 la 3800— „S. T. B.“ dela 2250 la 2300—

La 30 Octombrie a. c. s'au negociat prin licitație publică și acțiunile neînscrise în cota oficială.

La 3 Noembrie bursa a început să arate o tendință în ușoară scădere care s'a menținut până la 6 crt. când volumul operațiunilor a crescut din nou la rente și acțiunile bancare. Petroliferele au fost puțin negociate, iar industrialele au rămas staționare.

Cătră sfârșitul ciclului ritmul afacerilor a devenit mai insuficient. Rentele de stat s'au negociat în volum mai mare, dar cursurile au rămas staționare. Petroliferele au fost mai căutate. Iată ultimele cursuri pe care le putem înregistra la apariția revistei noastre (adecă pe ziua de 10 crt.).

Renta stabilitărit	51 ¹ / ₄
Renta consolid.	44 ³ / ₄
Înzestrărit mar	79
Înzestrărit mic	67 ¹ / ₂
Reîntregrit	66 ¹ / ₂
S. T. B.	1515
Astra Română	2450
Concordia	1300
Gaz Metan	1600
Reșița	1050
Vitrometan	710
Fabrica Karres (Mediaș)	3750
Nitrogen	1120
„Albina“	500

CRONICA.

Necrolog. În urma înecunoștințării Băncii Centrale pentru Industrie și Comerț S. A., Turda, înregistrăm cu mult regret moartea neuitatului ei președinte **Dr. Valentin Poruțiu**, fost primul prefect român al Clujului, fost senator, avocat, întâmplată în refugiuul său din Turda, la 31 Octombrie 1942. Defunctul a stat aproape două decenii neclintit în serviciul Băncii Centrale pe care l-a condus cu tact, pricepere și înțelepciune creatoare.

*

Preschimbarea vechilor bancnote de 500 și 1000 Lei. Posesorii bancnotelor albastre de Lei 500 cu sau fără țărânce pe ele, precum și celea de 1000 Lei cu chipul fostului Rege Carol II în filigramă, fără țărânce, se mai pot preschimba la Banca Națională a României,

numai în baza unei cereri aprobate de Ministerul de Finanțe (Direcția mișcării fondurilor).

În cerere bancnotele sunt a se înregistra după categorii și numerele ceruși, arătându-se totdeauna și cauza pentru preschimbarea întârziată.

*

Canalul de Suez. De când Marea Mediterană a devenit nesigură în urma submarinelor și avioanelor „axel” — transportul de trupe și materiale ale Angliei și Statelor Unite a trebuit să ia altă direcție. Pentruca ele să ajungă în Egipt a fost necesar ca transporturile să facă înconjurul Africii ca să ajungă la portul Suez, sau să treacă prin canalul Panama, Oceanul Pacific și cel Indian. Astfel portul Suez a devenit azi portul cel mai important al Egiptului deoarece după o statistică oficială traficul său a crescut de la 800 tone zilnic de la începutul războiului, la 1600 tone azi, deci dublu.

Banca Centrală pentru Industrie și Comerț s. a. Turda (refugiată din Cluj).

CONVOCARE.

Domnii acționari ai Băncii Centrale pentru Industrie și Comerț S. A. Turda, se convoacă în

Adunare generală extraordinară

pe ziua de *Miercuri, 25 Noembrie 1942, ora 12*, la sediul principal al băncii în Turda, Strada Sterea Șuluțu Nr. 3.

Dacă în ziua fixată nu se va prezenta un număr de acționari care să reprezinte partea de capital prescrisă de lege pentru hotărârile adunărilor generale extraordinare, adunarea se va amâna pentru a doua zi odecă pe *Joi, 26 Noembrie 1942*, care se va ține în același loc și la aceeași oră cu aceeași ordine de zi, luându-se hotărârile valabile în conformitate cu dispozițiile Codului de Comerț privitoare la deciziunile ce se iau în a doua adunare.

ORDINEA DE ZI:

1. *Constituirea adunării generale extraordinare;*
2. *Raportul Consiliului de Administrație asupra obiectelor la ordinea zilei;*
3. *Hotărâre asupra majorării capitalului social de la Lei 50.000.000 la Lei 100.000.000:*
 - a) *Prin întrebuintarea fondului pentru majorarea capitalului social în sumă de Lei 25.000.000, după ce va fi aprobat de către adunarea generală ordinară a anului 1942;*
 - b) *Prin subscripție și vărsăminte în numerar pentru restul de Lei 25.000.000—*
4. *Stabilirea condițiilor și autorizarea Consiliului de Administrație să publice un prospect de emisiune.*

Drept de vot în adunarea generală extraordinară vor avea numai acei acționari care și-au depus acțiunile până în prezenta adunării generale la casieria institutului nostru din Turda, sediul principal Str. St. Șuluțu Nr. 3, sau vor prezenta în același termen reversele despre depunerea acțiunilor la sucursalele noastre din București, Str. Ion Ghica Nr. 2, Brașov, Piața Libertății Nr. 3, Sibiu, Alba-Iulia, Hoțeg, Turda, Cluj și Bistrița, sau la societățile (și filialele lor) membre la „Solidaritatea”, asociațiunea institutelor financiare românești din Ardeal.

Turda, la 4 Noembrie 1942.

Consiliul de administrație.